

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Varga-u. 5. :: Telefonszám 789.

Politikai napilap

Egyes szám ára 1500 korona
Előfizetési ár egy hóra 35000 K

Bethlen miniszterelnök a parlament konszolidációjáról.

Az egységes párt feladata. — A koalíciós kormányzás ellen. — Kisgazdák nem lépnek ki az egységes pártból. — Nagyatádi Szabó felkérte Bethlent.

Budapest, október 9. Az egységes párt ma este 7 órakor rendkívül népes értekezletet tartott, amelyen a párnak ugyancsak minden tagja és az összes főispánok megjelentek. A kormány tagjai közül Bethlen miniszterelnök, Rakovszky, nagyatádi Szabó, Pesthy Pál, Walkó Lajos, gr. Csáky Károly és Bud János miniszterek vettek részt az értekezleten.

Bethlen miniszterelnököt a terembe léptekor a párt tagjai lelkes ovációban részesítették.

Mayer János elnök Bessenyei Zenót szólította fel, aki napirend előtti felszólalásra jelentkezett.

Felszólalásában az a cél vezet, hogy mindaz, ami a mai értekezleten és a közel jövőben történni fog bent és kint, a helyes nézőpontból világíttassék meg és

elkerülhetővé váljék annak a jobb és baloldali szélsőségnek a diadala, amelynek állászo. naiv taktikája és politikai játéka tegnap és ma tapasztalható volt a parlamentben.

Azt, amit nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter ma a Házban a földbirtokreformról mondott, az egész párt teljes mértékben aláírja. A pártnak egy tagja sincs, aki a földbirtokreform gyors és erőlyes végrehajtását nem tartaná kívánatosnak és ennek érdekében ne akarna minden igénybevehető eszközt felhasználni. Ez nemcsak az igénylők érdeke, de a kisajátítást szenvedőknek is, legfőképpen azonban az ország nyugodt termelésének.

A párt a legnagyobb hűséggel s ragaszkodással viseltetik Bethlen miniszterelnök személye iránt.

Ha tehát a pártban kívánságok és panaszok merültek fel, ez nem azt jelenti, hogy a párt a miniszterelnök kormányzata elé akadályokat akar gördíteni, hanem ellenkezőleg, azt, hogy minden kívánságot és panaszt a miniszterelnök útján és az ő intencióihoz alkalmazkodva óhajt megvalósítani. Arra kéri a miniszterelnököt, hogy most, amidőn hosszas és eredményes külpolitikai munkálkodás után

a jóvátétel kérdését, amit az ország közvéleménye talán nem is tud eléggé értékelni, levette a nemzet válláról s ezzel, valamint

a pénzügyek konszolidációjával legalább minimális életfeltételeket biztosított az országnak, akkor, amikor külpolitikai téren is szabad mozgási lehetőséget nyitott meg. Kéri a miniszterelnököt, vegyen magának időt és fáradságot arra, hogy az ország belső adminisztrációjában is az ő tapintatos, de erőlyes kezével fogja a gy. plút és minden oldalon teremtsen rendet és fegyelmet,

Bessenyei Zenó felszólalása után a párt tagjai ismét hosszasan éltették a miniszterelnököt.

Bethlen miniszterelnök szólalt fel ezután.

Mindenek előtt arra hívja fel a párt figyelmét, hogy a párt igen sok és nehéz krízisen és viharon ment már át, ezek azonban soha sem voltak képesek az egységet megbontani.

Ha a pártnak egysége megbomlana, ez nemcsak a párt, de az ország sorsára is döntő lenne és az ország kormányzásáért semmi körülmények közt sem hajlandó tovább vállalni a felelősséget, ha a párt a parlamentben kisebbségbe jut, mert koalíciós alapon a kormányzást az ország sorsára nézve nemcsak alkalmatlannak, hanem veszélyesnek is tartja.

nyújt. Bud miniszter megnyugtató kijelentéseket tett.

Az értekezlet után pártvacsera volt amelyen Pekár Gyula köszöntötte fel Bethlen Istvánt.

Bethlen miniszterelnök köszönetet mondva az üdvözlésért, beszélt a mai nehéz időkben a kormány hivatásáról.

— A legutóbbi napok eseményei megdöbbenéssel töltöttek el bennünket. Nekünk, kiket a sors erre a polcra állított, becsületbeli kötelességeink vannak a nemzettel szemben. A nehézségektől nem szabad visszariadnunk, nem szabad eltántorodnunk mért mi lenne, ha például a nehézségektől megriadva a külfölddel szemben vállalt ígéreteinknek nem tennének eleget. Akkor elvesztenénk a külföld hozzánk való bizalmát, mert nem vagyunk urai önmagunknak.

Becsülettel kötelességeink a konszolidációnak az egész vonalon való teljesítése. Addig maradok ebben a helyen, amíg bízom benne hogy a konszolidációt az egész vonalon meg tudjuk valósítani,

mert ha vannak káros hátrányos je-

le beszédét a párt lelkes ovációja és ünneplése közepette a miniszterelnök. Ezután Lovász János emelkedett szólásra és meleg, keresetlen szavakkal üdvözölte a miniszterelnököt, majd megcáfolta azokat a lapokban megjelent híreket, mintha a kisgazdák kilépnének az egységes pártból.

Kijelenti, hogy sem Nagyatádi, sem a kisgazdák sohasem fognak egygyékényen áruulni azokkal, akik a főtöbbséget akarják süllyeszteni az országot. Hasonló értelemben szólalt fel Csontos Imre is.

Ezután Nagyatádi szólalt fel. A többiek közt ezt mondta:

— Nem akarok politikára kitérni azt akarom, hogy most, ma este, amikor Bethlen Istvánt ünnepeljük, barátai s családi körben ünnepelhessük. Huzamosabb ideig dolgoztam együtt vele, megtanultam barátilag becsülni és tisztelni s úgy érzem, hogy ez a tisztelet és szeretet soha sem fog elhanyagolható.

Utána Nemes Bertalan nagyatádi Szabóca ültette poharát. Felszólalt még Vass József népielőléti miniszter is, aki kijelentette, hogy az utóbbi napok eseményeinek hatása alatti úgy érzi magát, mint aki nagyon piszkos lett és tisztát kíván.

Október 29-én választ Anglia.

A parlamentet feloszlatták.

London, október 9. (Éjjel érkezett távirat.) A parlamentet ma feloszlatták. Az új választások október 29-én lesznek. Az új parlament egy-két héttel azután ül össze.

Mindenkit óva int attól, hogy ilyen alapon kormányzást vállaljon. A pártok sem tudnak kifejezni azt a munkát, amely politikai programjuk megvalósítása szempontjából kívánatos és

a kormányzás feltartóztatlanul lecsuszna a szélsőségek felé.

Arra kéri tehát a pártot, hogy minden elhatározásánál tartsa szem előtt ezt a szempontot. A párt tapasztalható, hogy ő minden erejével, az ország egyetemés érdekeinek a szem előtt tartásával

minden kérdést lojálisan igyekezett megoldani és megvalósítani.

Meg van győződve róla, hogy mindazok a kérdések, melyek a pártban néha ellentéteket is szültek, jó indulattal megoldhatók. Ha azonban még is akadnak olyanok, akik elintézhető detail kérdéseket az előbb említett módon elintézni nem akarják és

így a párt bomlását idézik elő, úgy nekik a történelem előtt vállalniuk kell a felelősséget.

A miniszterelnököt szavai után meleg ünneplésben részesítette a párt.

Azután a különböző előterjesztéseket tárgyalták. Barabás Samu a kálvinista egyház súlyos anyagi helyzetét teszi szóvá. A pénzügyminiszter kijelenti, hogy nagy összeget vett fel a céira. Marchal Ferenc a mezőgazdasági hitelek fontosságáról beszélt. Hosszu lejáratu kölcsönöket

lenségek, ezektől nem szabad visszariadni, ezekkel küzdeni kötelességünk. A politikai konszolidáció létesítése érdekében becsületbeli kötelessége ennek a többségnek, hogy

a parlamentben lehetetlenné tegyen olyan jelenségeket, mint a melyen a tegnap is történt.

Ez nem egyszerű taktikai kérdés. — Egy párt sohasem öncél, hanem csak eszköz a nemzet kezében, kötelessége, hogy a nemzetnek szolgáljon. Ha ezt a kötelességet nem teljesíti, akkor a pártnak pusztulnia kell, mert nem megfelelő eszköz a nemzet kezében.

A parlamenti konszolidáció hozzá tartozik a nemzet konszolidációjához. — Hárszabályrevízióról kell beszélnem, ezt meg kell valósítani.

Kámutatni igyekeztem és igyekezett a kormány, hogy a nemzet tekintélyének megerősítéséért kell küzdeni. Miha minden terv és minden eszköz, ha nem vagyunk képesek egy nemzet állami kulturájának tekinélyét megővni és arra a piedesztálra emelni, amelyre évszázados multjánál fogva hivatott. A bel- és külpolitika kiégésztik egymást.

Nem lehet elképzelni sikeres külpolitikát olyan országban, amelyben nincsen belpolitikailag konszolidált helyzet.

Addig maradok a párt élén, amíg az egységet tud mutatni és a nemzet ön céluságát kifejezni képes — tejezte

A hárszabályrevíziós bizottság tagjai.

Budapest, okt. 9. A hárszabályrevíziós tárgyalásra kiküldendő bizottságba az egyes pártok a következőket delegálták: a nemzeti párt Heinrich Ferenczet, a keresztény nemzeti gazdasági párt Wolff Károly, Ernst Sándort, Hegedűs Györgyöt, Bartos Andort. Az ellenzéki szélsőoldali pártok bejelentették a Ház elnökének, hogy nem jelölnek. Az egységes párt részéről a következők vesznek részt a bizottságban. Mayer János, Hoyos Miksa gróf, Kaas Albert báró, Hajos Kálmán, Kenéz Béla, Lovász János, Kovács Nagy Sándor, Halász Móric Puky Endre, Örfly Imre, Berkó Gyula, Erdei Aladár.

Budapesten próbaképpen reggel 9 órakor kezdődik a tanítás.

Budapest, okt. 9. Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter ma a budapesti tankerületi királyi főigazgatóságához és a budapesti középiskolai tanárképző intézet igazgatóságához rendeletet intézett, amely szerint tekintettel azokra a nehézségekre, amelyeket Budapesten a korai tanítás kezdet a téli hónapokban a szülőknek és a középiskolát látogató gyermekeknek okoz kísérletképpen és egyelőre csak az 1924—25. iskolai évre terjedő hatállyal elrendelte, hogy a budapesti fiu- és leány középiskolákban az összes osztályokban a tanítás november hó 1-től március hó 31-ig reggel 9 órakor kezdődjenek.

Nagyatádi Szabó bejelentí lemondási szándékát a nemzetgyűlésen.

„Azon gondolkodom, hogy helyemet egy egészségesebb embernek adjam át.” — A földbirtokreform végrehajtásának nehézségei.

Budapest, október 9. A nemzetgyűlés mai ülésének végén, a sürgős interpellációk során

Meskó Zoltán a földbirtokreform végrehajtásáról szól.

Csalódtak a novellában — mondja — mert egyik retortából a másikba került és elvesztette gyógyító hatását. Azt állítja, hogy maga Tóth János, az OFB elnöke mondotta, hogy a novella hátráltatja a végrehajtást. Ha a kormány nem intézkedik ideje korán a földbirtokreform végrehajtása tekintetében, akkor nem kívánatos elemek fogják a földművelő népet megkörnyékezni és ne csodálkozzunk majd azon, ha forradalmi jelenségekkel találkozunk. Az emberekben meginog a törvénytisztelet — ugymond.

Majd adatokat sorol fel a földbirtokreform végrehajtása során tapasztalt visszaélésekről. A következő interpellációt terjeszti elő:

Megfelel-e az országos földbirtokrendező bíróság működése a törvény és a földművelésügyi kormányintencióknak? Ha nem felel meg, miért és mennyiben nem? Tudatában van-e a földművelésügyi miniszter annak, hogy a földbirtokreform törvény végrehajtása a földművelésügyi miniszter és az OFB harmonikus együttműködésén alapszik? Megvan-e ez a harmonikus együttműködés, ha nincs, miért, mióta és mennyiben nincs ez meg? Hajlandók-e azok, akik a földbirtokreform becsületos végrehajtásának útjában állanak, a konkvenziát levonni? Hajlandók-e intézkedni, hogy az OFB elnöke utastást adjon a tárgyaló bírának, hogy mindaddig, amíg egy ügyet le nem tárgyalnak, új ügy tárgyalásába ne fogjanak. Végül hajlandó-e intézkedni, hogy a földbirtokreform végrehajtására kiküldött bírák minden más hivatalos ténykedéstől mentesíttessenek?

Nagyatádi Szabó azonnal válaszol az interpellációra.

Senki sem vonhatja kétségbe azt, hogy a földbirtokreform végrehajtására minden erővel törekedett. Az volt a célja a földbirtokreform törvénnyel, hogy a harcotéren tönkretetteken és a nincsteleneken segítsen — a magyar föld bizonyos részéhez hozzájuttassa őket, olyan formában, hogy ezzel a földbirtokos osztályt ne tegyék tönkre és a termelést meg ne akadályozzák. A legnagyobb jóakarattal fogtak hozzá a dologhoz.

A földbirtokreform végrehajtása során azonban igen sok nehézségbe ütközött.

A földbirtokreformot végrehajtani eredményesen csak akkor lehet, ha az állam pénzügyileg is elő tudja segíteni a földreformot. A földbirtokreform végrehajtásánál azonban az állam az igénylőknek még a végrehajtási költségeit sem volt képes előlegezni és így természetesen a földbirtokreform gyors végrehajtása megakadt. A bíróság összeállítása sem a legszerencsésebb, mert a kirendelt bírák más ügyekkel is foglalkoznak. Megkísérelte azt, hogy itt, e dologon változtasson, ez azonban nem sikerült. Ez nagyon sajnálatos dolog, mert azt hitte, hogy mindenki abban érdekelt, hogy minél előbb végrehajtsák ezt a törvényt. Azt kellett azonban tapasztalnia azok részéről, akiknek beleszólásuk volt az ügybe, hogy nem a gyorsaságot tartották szem előtt, hanem a huzavonát és az ügynek minél tovább való elodázását. Azok az esetek, melyeket a képviselő ur felhozott, nem egyedülállóak. Rengeteg panasz fekszik előtte s már szinte lehetlenné válik a helyzet. Ezek között

az elhangzott panaszok közt nagyon sok jogos panasz van. A bírák működésébe beleavatkozni nem lehet. — Mégis a bírának a hozzáértő véleményét figyelembe kell venni.

Nem szabad előfordulni annak, hogy kisigénylők 10—20 kilométernyire kapjanak földet.

Hozzáértó emberek tisztában kell lennie azzal, hogy ennek a vége csak a földről való lemondás lehet. Magam is beleestem abba a hibába — mondotta — hogy a hozzám járó, panaszokodó embereknek, akik az előirt költségeket már évekkal ezelőtt befizették és ügyüket még mindig nem intézte el az OFB, megígértem, hogy össze el lesz intézve kérésük és most az elem tornyosuló nagy akadályok folytán abban a helyzetben voltam, hogy szavamot nem tudtam beváltani.

Roppant nehéz helyzetben vagyok ebben a kérdésben, mert bár egy embertől minden kitelhető munkával s igyekezettel próbáltam megoldani a nehézséget, eredményt még sem tudtam elérni. Bármennyire is akarom, a nehézségek nem hogy csökkennek volna, hanem még fokozódtak és

azon helyzet állott előttem, hogy akkor, amikor a pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszter ellenére ad ki rendeleteket, a képviselő ur interpellációjában felvetett kérdésekre válaszolni nem tudok és mert egészségem is megromlódott, azon gondolkodom, hogy helyemet egy nálammal egészségesebb embernek adjam át.

Az ellenében, különösen pedig a fajvédőknél lelkesen éljenek a miniszter, majd, amikor a padban felállva éltetik őt, a kormánypart is éljenek és tüntetni kezd mellett.

Meskó Zoltán, válaszolva a miniszter szavaira, a következőket mondja — Belátom, hogy nehéz helyzetben van a miniszter és nem adhat konkrét választ. Az a kijelentése, hogy nem adhat választ, nekem és a régi kiszáradtáknak elég válasz; azt tudomásul veszem.

Az elnök felteszi a kérdést, tudomásul veszi-e a Ház a miniszter válaszát, mire az egész nemzetgyűlés a válasz tudomásul vétele mellett szavaz. A teremben hosszú ideig állva tapsolnak. Ulain a terem közepé felé kiáltja: ő lesz a nemzet vezetője.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

Amint Nagyatádi a teremből kifelé haladt, a kiszáradt képviselők sorra kezelt szoritottak vele.

Förster-Schultz Henriket az igazságügyminiszter utasítására szabadlábra helyezték.

Budapest, okt. 10. Mint ismeretes az igazságügyminiszter október 9-én kelt rendeletével Schultz-Förster Henriket a német kormány részéről kért kiadatását megtagadta, miután a nemzetközi külügyi jogsegély köréből a politikai bűncselekmények ki vannak zárva és ilyenek miatt indított büntüggekben jogsegély nyújtása nincs helyén. A miniszter elhatározásáról értesítette a királyi büntetőtörvényszéket azzal, hogy

intézkedjék Förster-Schultze Henriket szabadlábra helyezése

Fábián vádjai a forradalmi időkből Wolff Károly ellen.

Eskü a Nemzeti Tanácsnak és szocializációs javaslat. Napirendre tűzik a házszabályrevíziót.

Budapest, október 10. A nemzetgyűlés mai ülésén s bővelkedett viharokban és izgalmas jelenetekben. Az ülés megnyitása után Nagy Ernő megköveti a Házat azokért a sértő kijelentésekért, melyeket a bíróságra tett, de ezt olyan formában teszi, hogy az elnök újra rendreutasítja.

A fővárosi javaslat első szónoka Rupert Rezső radikális. Támadja Bethlen miniszterelnököt.

— Igyekszem meggyőződéssel lenni arról — ugymond — hogy a magyar bíróság nagy többsége hivatása magasztán áll. Sajnos azonban, Zsilinszky Endre a tegnapi ülésen azt a kijelentést tette, hogy a bírák legnagyobb részét cébredő. Ha ez igaz volna akkor többé pártatlan bíráskodásról beszélni nem lehetne. A kormány — úgy látszik — nem tartja elég érettnek a nemzetet arra, hogy ne csak a kiváltságosok vegyenek részt az ország kormányzásában.

Azután Wolff Károly szólalt fel személyes kérdésben.

Tegnap róla Fábián azt állította, hogy ő (Wolff) volt az első bíró, aki a Nemzeti Tanácsnak felesküdt. Elmondja, hogy a király az egész magyar személyzetnek megengedte, hogy tegyék le az esküt a nemzeti Tanácsnak.

Pikler: Azóta már másoknak is felesküdt.

Wolff Károly: Az egész bírói kar letette az esküt.

Fábián Béla: Kinek a Nemzeti Tanácsa?

Wolff: Mellékes, hogy kinek, Fábián: Ez nem mellékes. Az egész bírói kar megtagadta az esküt letétele, csak én nem.

A teremben óriási tumultus.

Ernst Sándor: Itt is terrorizálnak?

Nagy Vince: A király utasította, hogy tegye le az esküt?

Wolff: A király felhatalmazást adott (Nagy zaj.)

Pikler: Akkor nem volt lázadás?

Wolff ezután hosszadalmasan fejtegeti, hogy mikor és hogyan lépett be az Ébredő Magyarok Egyesületébe. Abban nem lát semmit, hogy alapszabállyal bíró egyesületnek a tagja.

Dródy: Akkor még nem volt ám alapszabály.

Wolff: Nem ismerem olyan törvényes tilalmat, mely az Émének....

Rupert: Nem egyesület, hanem — rendfelbontó társaság.

Nagy felháborodás a fajvédőknél. Zsirkay: Még Rupert beszélt; ő adta meg az Ébredők programját Debreczenben.

Rassay: (Wolff felé): A bírói függetlenséggel nem egyeztethető össze, hogy egy irányt szolgáló egyesület

tagja legyen.

Wolffot nem hagyják szóhoz sem jutni.

Ernst: Nem fogjuk túrni ezt a terrort!

Nagy zaj. A szocialisták Ernst felé kiáltoznak:

— Vízet az öregnek!

Ernst: Előre jön és felháborodva kiáltja: Terrorizálnak a parlamentben. Ezt nem fogjuk túrni!

Erre óriási vihar tör ki. A szocialisták ismét kórusban kiáltják: Vízet az öregnek! (Zaj.)

Reischl (Ruperthez): Fogja be a száját, maga örült!

Erre újból kitör a zaj, amely megment percekig tart.

Wolff végül nagyrehezen befejezi beszédét és ügylímébe ajánlja — ugymond — mindenkinek, hogy ne nyuljanak a bírákhoz és tartsák tisztelgőben a bíróságot.

Fábián felel aztán Wolffnak.

Azt fejtegeti, hogy Wolff Károly már 1918 november 5-én letette az esküt a Nemzeti Tanácsnak, holott a többi bírák ezt meg akarták tagadni. Erre nézve egy egykori újságcikket olvas fel, amelyben le van írva, — hogy tette le Wolff Károly az esküt és tárgyalat P. Ábrahám Dezsővel hivatala felől.

A baloldal tombolva tapsol.

Fábián Béla: állítottam már és most is állítom, de bizonyítani is fogom, hogy ön készítette a szocializációs javaslatot. (Nagy és gunyos taps a szélső baloldalon.)

Pikler Emil (Feláll a helyéről és Wolff felé kiált): Kedves elvtárs, üljön ide! (Viharos derűltetés.)

Klárk Ferenc (a jobboldal felé): Most tapsoljanak!

Fábián Béla: Károlyi Mihállyal Wolff Károly el akarta fogadtatni ezt a szocializációs javaslatot, mert biztosítani akarta a maga részére a bírói széket. Három évvel ezelőtt már módot adtam Wolff Károlynak arra, hogy ellenbizonyítékokat nyújtson. Wolff ezt nem tette.

Hajlandó vagyok most három miniszter előtt megismételni ezeket a vádakokat, akik, mint bíróság, itéljék majd meg, hogy igazak-e azok a vádak vagy sem. (Nagy zaj.)

Wolff Károly válaszában előadja, hogy Fábián nem híven adta elő a történeteket és kijelenti, hogy csak az alárendelt személyzet érdekében esküdt fel.

Fábián felolvassa a szóban forgó javaslatot, melyet állítólag Wolff Károly készített és melynek címe: Néptörvényjavaslat a nagybirtokok és nagybirtokok szocializálásáról.

Ezt Károlyi tulradikálisnak tartotta. A sok személyeskedés után folytatják a fővárosi javaslat tárgyalását, amirez Öry Szabó szólal fel.

Azután Nagy Vince tegnapi sértő kifejezéséért megköveti a Házat.

Az elnök javasolja, hogy a Ház holnap délelőtt tartsa meg legközelebbi ülését, melynek napirendjére

első helyen tűzzék ki Öffy Imrenek a házszabály módosítására vonatkozó indítványát.

Utána pedig a fővárosi javaslatnak folytatolagos tárgyalását.

Öffy Imre nem járul hozzá az elnök napirendi indítványához, mert nem tartja szerencsés gondolatnak az ilyen kérdés plenáris tárgyalását. Azt indítványozza, hogy küldjenek ki 33 tagból álló bizottságot, amely a kérdést alaposan megvizsgálhassa és amelyben az ellenzék is megfelelően képviselhető magát. Azt javasolja, hogy a holnapi ülés napirendjének első pontjaként a harmadik hármas bizottság kiküldése szerepeljen.

Többen szólaltak fel a javaslathoz, melyet a többség elfogadott.

A „Debreczen” telefon száma: 789.

MacDonald bukása.

Véget ért a liberálisok és a munkáspárt együttműködésének korszaka. — MacDonald a király döntését kéri.

London, okt. 9. A tegnapi szavazás, amelynek jelentősége, hogy ezzel az alsóház az új választások mellett döntött, részletes eredménye az volt, hogy miután a konzervatívok bizalmatlansági indítványát 359 szavazattal 158 szavazat ellenében elvetették, 364 szavazattal 198 szavazat ellenében elfogadták a liberálisok indítványát, amely vizsgálat megindítását követelte. Ezek után ma már hivatalos Reuter-jelentés közli, hogy a kormány keresége következtében elkerülhetetlen az alsóház feloszlata és MacDonald már ma ki fogja kérni a királytól a döntését.

Előbb azonban minisztertanács volt, az alsóház pedig a szokott órában összeült, amely ülésen a miniszterelnök kétségkívül közölni fogja a kormány szándékát.

Általános a vélemény különben, hogy sem a leszállást, sem a feloszlata nem kényszerítették rá a kor-

ményra. A kormány azonban különös okoknál inkább azt választotta, hogy az országot két éven belül harmadizben is kitegye az új választásoknak. Így

véget ér a liberálisok és a munkáspárt közötti együttműködés korszaka.

A kísérlet kudarcra végződött.

London, okt. 9. A kormány tagjai tegnap délután két ízben is összeültek tanácskozássra. Az első ülésen úgy határoztak, hogy a kormány magatartására vonatkozólag csak a vita után döntenek. Néhány tag a kompromisszum mellett volt. Asquith beszédének hatása alatt azonban ettől a szándéktól elálltak.

Éjszaka a tanácskozás után a parlament épülete előtt összegyűlt tömegnek Mac Donald rövid beszédét mondott, melyet így végzett:

— *Utolsó szavunkat még nem mondták ki.*

Nagy Vince internálási rendelete szövege szerinti szöveghen.

Budapest, okt. 9. Egyik fővárosi lap ismerteti azt az okiratot, melyben Nagy Vince forradalmi belügyminiszter annak idején a szombathelyi püspök internálásáról intézkedett. — A magyar közönséget bizonyára érdekelné fogja az okmány szövege, amelyből kitétnék, hogy hogyan bánta Nagy Vince az ország egyik püspökével és köztisztviselével álló főpapjával. A minden címet mellőző okmány szövege a következő:

Mikes János püspök urnak Szombathely. A magyar nép kormányát a szombathelyi római katolikus püspökség vagyonára elrendelt zárlat végrehajtásának ellen-

szegült és a köztársasági elnök ur főkegyuri jogát a püspök ur tagadásba vonta, ezen felfogásának sajtó útján is kifejezést adott. A püspök ur ezen eljárása az 1919. évi XX. tc. I. paragrafusban megjelölt őrizetbevétel tette szükségessé. Ezért a minisztertanács elrendelte a nevezett őrizetbe helyezését. A rendelkezés végrehajtásaképpen felszólítottam Önt, hogy X rendőrkapitányának, akit a rendelet végrehajtásával megbíztunk, további utasításait saját érdekében és minden ellenkezés nélkül teljesítse. Budapest, 1919. Nagy Vince sk. belügyminiszter.

Moravcsik Ernő, az európai hírű elmegyógyász meghalt

Moravcsik Ernő a budapesti egyetemen az elme és idegkór tanára ma délután 2 órakor az I. számú sebészeti klinikán meghalt. A hírneves orvostudós 1858-ban született Nógrádmezőn. 1881-ben szerzett orvosi oklevelet, ettől kezdve eleinte a budapesti egyetem gyógyszer-tanáraként tanársegéd, majd később a Szt. Rókus-kórházban a bőr és buba kór, majd a szülészeti és nőgyógyászati osztályon volt segédorvos. 1883—1889 között az elmekór tanársegéde volt, 1887-től törvényszéki elme orvosi szakértő.

1902-ben, mint Laufensauer tanár utóda, az elme és idegkór tanár rendes nyilvános tanára lett, ugyanakkor átvette a Szent János kórház elmebetegjeinek a megfigyelését is. Mikor 1906-ban hozzáfogtak az egyetem elme és idegkór tanári osztályának felépítéséhez, a munkálatakat az ő tervei szerint végezték és ő lett befejeztével igazgatója.

Nemcsak a tudományos, hanem a közéleti terén is előkelő szerepet játszott. 1905-ben udvari tanácsos lett. 1913 óta elnöke az igazságügyi orvosi tanácsnak, rendes tagja az országos közegészségügyi tanácsnak. Alelnöke volt a Nemzetközi Büntetőjogi Egyesület magyar csoportjának.

Hírve az ország határain túlterjedt, sokra becsülték külföldön is. 1912-ben a brüsszeli büntetőjogi tanárok kongresszusa őt választotta tiszteletbeli elnökévé. Nagy irodalmi munkásságot fejtett ki. Önálló munkákat írt és fordított. Így lefordította Kraft—Ebing és Cuariot tanköny-

veit és előadásait. Megírta a gyakorlati elme és idegkór tanakönyvét, mely több kiadást ért meg.

A hírneves tudós tragikus halála nagy megdöbbenést és részvétet kelt, az életerős férfit váratlanul ragadta el a halál — pár nappal ezelőtt egy foghúzás következtében vérmérgezést kapott és orvosainak nem sikerült a beteglet megmenteni.

Popovicsnak nem volt része a csongrádi merényletben.

Alibit igazolt.

Miskolc, okt. 9. Tegnap délután a budapesti főkapitányság két detektívje Miskolcra érkezett, hogy a helyszínen állapítsák meg, vajon nem Miskolcon tartózkodott-e a csongrádi bombamerénylet idején Popovics István volt banktisztviselő, aki megvádolta önmagát azzal, hogy részese volt a csongrádi merényletnek, mert olyan momentumok merültek fel, hogy semmi köze az egész merényletnek. Popovics maga is beismerte, hogy az elmúlt télen hosszabb ideig lakott Miskolcon rokonainál. Ma délutánra sikerült megállapítani Popovics januári és márciusi tartózkodási helyét, amikor is egy Varga nevű vasutas rokonánál lakott. Fővárosi detektívek ma délelőtt több miskolci tanut, közöttük Popovics rokonait is kihallgatták és Popovicsnak a merénylet elkövetése idejére az alibi igazolása teljes mértékben sikerült.

Kormánybukásra számítanak Jugoszláviában.

Koalíció az előtérben.

Belgrad, október 9. Ellenzéki körökben meg vannak győződve arról, hogy Hadzsics hadügyminiszter lemondásával a kormány helyzete tartóhatatlanná vált és a Davidovics kormányt már a legrövidebb időn belül a radikális Jovanovich elnökletével

alakuló mérsékelt koalíció követi. — Davidovics miniszterelnököt a király ma este hosszabb kihallgatáson fogadta. A kihallgatás után a miniszterelnök kijelentette, hogy a kormány nem mondott le.

Egymásután szünteti meg a kormány a behozatali tilalmakat.

Felszabadították az élelmiszer behozatalt is.

Budapest, okt. 9. A behozatali tilalmak és engedélyek rendszerének eltörlése irányában nagy előrehaladás történt. Ez a rendszer volt a főakadálya Közép és Kelet-Európa közötti normális viszony helyreállításának. Ezentúl a textilárak legnagyobb részének behozatala szabad, így a pamutból, gyapjuból, lenből, kenderből és jutából készült fonalak és szövetek szabadon behozhatók az új vám-

tarifa vámtételeinek kiegyenlítése ellenében. Ez a rendszabály csatlakozik az utóbbi hónapok folyamán kibocsátott rendeletek hosszú sorozatához, amelyek egyik csoport után a másikban szünteti meg a tilalmakat. A kiviteli tilalmakat, amelyek még néhány hónappal ezelőtt számos élelmiszere fennállottak, néhány kisebb fontosságú élelmiszertől eltekintve már szintén eltörlik.

Fábián Béla és Ulain között kardpárbaj lesz.

Egész sereg lovagias ügy lesz a tegnapi ülésből kifolyólag.

Budapest, okt. 9. A nemzetgyűlés tegnapi ülésén keletkezett lovagias ügyek közül az egyiknek tárgyalását már befejezték. Fábián Béla megbízottai Pakots József és Hajdu Marcel dr tárgyaltak Ulain Ferenc megbízottaival Gömbös Gyulával és Zsilinszky Endrével. A megbízottak a felmerült lovagias ügy fegyveres elintézésében állapodtak meg. Feltételek: rendes kardpárbaj harc képtelen-

ségig bandázssal. A párbajt szombaton vívják meg.

A Hedri Lőrinc és Ulain között felmerült ügyben a segédek Almássy László és Hajós Kálmán, valamint ugyancsak Gömbös Gyula és Zsirkay János holnap tárgyalnak. Az Ulain Ferenc és Berky Gyula, valamint az Ulain és Bessenyei Zénó között felmerült lovagias ügyet a megbízottak békésen intézik el.

Maday Gyula lett a Középiskolai Tanáregyesület elnöke.

Budapest, október 9. Az Országos Középiskolai Tanáregyesület közgyűlésében ma hirdették ki a tisztújítás eredményét. Az ország minden részéről nagyszámban beérkezett szavazatokat tegnap számolták össze. A választás eredménye a következő:

Elnök dr. Maday Gyula tanár, nemzetgyűlési képviselő, alelnökök Schmiéd Alajos, Szóts Gyula dr. Borot Kálmán dr. Zibolen Endre és Bernolák Kálmán, főtitkár Édes Jenő.

Egy magántisztviselő öngyilkos lett a nyomor miatt.

Budapest, október 9. Mentzer Ferenc, 26 éves, szállítási vállalati tisztviselő, Liszt Ferenc-tér 1. sz. alatti lakásán ma délután melbe lötte magát és meghalt. Két levelet hagyott hátra. Egyiket anyjának és egy másikat főnökének, Bartha Sándornak. Ebben a levélben elszámolási voltak és 2.900.000 koronát mellékelte hozzá, mint a vállalat hivatalos pénzt. Mentzer öngyilkosságát valószínűleg rossz anyagi viszonyai miatt követte el, mert régóta panaszkodott — hogy alig bírja elviselni a nyomort.

A nemzetközi gyermekvédelmi kongresszus Albrecht főherceg elnöklésével Budapesten kezdetét vette.

Budapest, október 9. A Nemzetközi Gyermekvédelmi Kongresszus tagjai Bécsből ma délután háromnegyed 3 órakor Budapestre érkeztek, a kongresszus folytatása és befejezése végett. Délután 5 órakor a kongresszus diszközgyűlést tartott a parlament kupolatermében, ahol ün-

nepeles keretek között történt meg az 1923. év május 17-én a nemzetközi gyermekmentő szövetség által elfogadott genfi szöveg magyar részről való aláírása. A diszközgyűlésen Albrecht főherceg elnökölt és ő nyitotta meg francia nyelvű beszéddel a közgyűlést. Beszédet mondtak még Apponyi Albert gróf és Prohászka Ottokár püspök. Este 9 órakor a vendégek tiszteletére a fővárosi teát adott a Hungaria szállóban.

A svéd választások végső eredménye.

Stokholm, október 9. Most fejeződött be valamennyi svéd választókerületben leadott szavazatok összeszámolása. Az arányos felosztással megválasztottak 65 konzervatív, 22 gazdapárti, 33 liberális, 104 szocialista és 5 kommunista képviselőt. A svéd alsóház összetétele csak annyiban változott, hogy a konzervatív jobboldal nyert 5 mandátumot, a liberálisok veszítettek 8-at, a szocialisták nyertek ötöt és a kommunisták veszítettek két mandátumot.

Kik a Jegybank fiókjának váltóbíráói?

A Jegybank alapszabályainak 60 cikke értelmében a banknál leszámítolás végett benyújtott váltók cenzuráját, úgy mint annak idején az Osztrák-Magyar Banknál és később pedig a Jegyintézetnél, bíráló bizottság végzi.

A debreceni fiók váltóbíráói a következők:

Bechert Manó, Falk Lajos, Horvát András, tasnádi Kardos László, Kasza Rytzky Andor, Riekl Antal, nagyköv. Sesztina Jenő, Somossy László, Stégmüller Árpád, Szántó Győző, Ferszentkirályi Szent-Királyi Tivadar.

Hírek

Testvéri szó.

Az európai néptengerben két, balsors csapdaisával vert nemzet a lengyel és a magyar. Nagy nemzeti szerencsétlenségek közös fájalmában talált egymásra Európa két mostoha nemzete és a társtalanok szeretetével évszázadok nagy próbáiban siratták magukat és siratták egymást: „busul a lengyel“ dallamát végigsírta a szellő a magyar nródkon és a magyar szívekben éppugy felgyülemlett a könny Osztrólenka után, mint a lengyeleknél a bujdosó Rákóczi nyomában és a szabadságharc vérzivatarára után. Testvérek lettünk fájdalmainkban. Lengyel testvérek érkeznek ma este közénk. Lengyel testvérek, akiknek a nagy háború íóvdátétel lett. Nekünk bukás, tragédia. Örülünk nektek lengyel testvérek. Örülünk annak is, hogy századok verései után felvirradt a ti vérbe, halálba fojtott napotok. De sirunk is. Magunkat siratjuk. Azért most, amikor közénk jöttök, vegyétek a mi régi, százados barátságunkat, de vegyétek a mi fájalmunkat is. Am ne ugy járjatok közöttünk, mint halottak között. Ti ismeritek ezt a halált már s ahogy ti velünk együtt reméltétek hajdan halálotokból a felátmadást, ugy higgyétek most, mint ahogy mi hisszük és zokogjuk: „Felvirrad még valaha, Nem lesz mindig a magyarra léjszaka!“

— Perrier francia theologiai professzor előadása. Október 10-én pénteken délután 6 órakor a kollégium dísztermében Hugenották története címmel tart előadást a magyar egyetemes református egyház egyik francia vendége: A templom egyesület nevében dr. Révész Imre püspökhelyettes üdvözlö az előadó francia vendéget. Ugyancsak ő tolmácsolja az előadót. Az estélyt a Templomegyesület vegyesbarátságának éneke nyitja meg és zárja be. Belépő díj nincs.

— A városi tanács az egyetemi ünnepélyen. A debreceni egyetem szombaton délelőtti tartja ünnepélyes megnyitóját. A megnyitó ünnepélyen a városi tanács teljes számban részt vesz.

— Evangélikus vallásfenntartási szülői értekezlet lesz f. hó 12-én, vasárnap délután 5 órakor a Miklós utcai ev. templomban. Előadó: Farkas Győző ev. lelkész. Felhívjuk erre a vallásos nevelés iránt érdeklődő szülők figyelmét.

— Uj beosztás a városi hivatalokban. Dr. Magoss György polgármester a legutóbb történt kinevezések következtében egyes hivatali beosztásokat megváltoztatott. Dr. Barna László arvaszéki ügyész hivatalát a városi főügyészi hivatalban rendezi be, mint dr. Miszty Károly főügyész helyettese s innen látja ehelyszersmind az arvaszéki ügyességgel járó feladatát is, dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok, aki jelenleg a gazdaságügyi osztályban dolgozik, a városi főjegyzői hivatalban kapott beosztást dr. Szabó Elek tb. tanácsnok helyén, ki az arvaszéknél ölnöki állását már elfoglalta.

— Baleset munka közben. — Sipos János 17 éves lakatos tanonc a Mezőgazdasági gépgyárban dolgozott. Tegnap délelőtti munkaközben egy szeg szemébe csapódott s szeme alatt megsebesítette. A mentők sérüléseivel kiszállították a sebészeti klinikára.

A Sínai-félszigeten kiásott leletek igazolják a biblia adatait.

Bruston tanár előadása Debreczenben.

Megirta a Debreczen, hogy Bruston és Perrier francia theologiai tanárok jelenleg Debreczenben tartózkodnak. A két egyháztudós tanulmányozza a debreceni református egyház életét s egyuttal több előadást tartanak egy hetes itt tartózkodásuk alatt.

Tegnap Bruston tanár a Sínai hegyen talált ókori bibliai leletekről tartott másfél óras, tudományos előadást. A kollégium dísztermében megjelent a debreceni egyetem theologiai fakultásának tanári kara és az egész teologus ifjuság. Bruston tanár nagyérdemű előadásában a Sínai hegyen legújabbán talált bibliai

dokumentumokról számolt be. Alapos okfejtéssel bizonyította be, hogy a Sínai hegyen kiásott leletek igazolják a biblia adatait. Ezek a leletek nagymértékben hozzájárulnak annak bebizonyításához hogy a biblia nem fikció, hanem történelmi okmány.

Bruston tanár nagy érdeklődéssel fogadott előadását dr. Révész Imre lelkész tolmácsolta. Egyébként a két francia egyházi tudós még több előadást fog Debreczenben tartani. Mint értesülünk, kedden délután kint jártak dr. Baltazár Dezső püspöknél, a zeleméri birtokon, honnan csak este tértek vissza.

Baltazár püspök

a presbyterium ülésén vesz bucsut.

A templomegyesület és a felsőbb leányiskola bucsünnepélyt fognak rendezni.

Dr. Baltazár Dezső püspök — mint megirtuk — kedden reggel a gyorsvonattal indul el Baja Mihály ref. lelkész kíséretében Budapestre, hogy onnan még aznap tovább folytassa útját Amerika felé. A püspök még mindig zeleméri birtokán tartózkodik családjával együtt s elvonultságában fáradságos utjának előkészítésével foglalkozik.

Dr. Baltazár Dezső püspök családjával együtt szombaton reggel költözik be a püspöki palotába. A terv szerint hétfőn délután ülést tart a debreceni ref. egyház presbyteriuma s ezen az ülésen fog a püspök bucsut venni a presbyteriumtól.

A presbiterium nevében Nagy József főgondnok fogja elbucsuatni a távozó püspököt és Baja Mihály ref. lelkészt.

Vasárnap délután 4 órakor a Kalvinista Templomegyesület fog rendkívüli teljes ülést tartani, melynek keretében a Templomegyesület közönségétől bucsuzik el Baltazár püspök. Ugyanaznap, vasárnap este, a püspök házában, szűkebb családi és baráti körben, bucsusztét rendez.

Hétfőn, 13-án, déli 12 órakor a ref. felsőbb leányiskola tanári kara és növendékei rendeznek a püspök tiszteletére bucsünnepélyt. Este 6 órakor pedig a debreceni lelkésztestületől vesz a püspök bucsut.

A Déri-érmek a Debreczeni Első Takarékpénztár pánccsaszobájában.

Ott maradnak a muzeum felépítéséig.

Megirtuk, hogy a Déri muzeum érmegyűjteményének egy részét egy lepecsételt ládában dr. Csűrös Ferenc kultúratanácsnok a napokban Debreczenbe hozta és a városi házipénztárban helyezte el. A városi tanács tegnap ülésein bejelentette dr. Csűrös tanácsnok, hogy Versényi Tibor, a Debreceni Első Takarékpénztár igazgatója

felajánlotta az intézet pánccsaszobáját

a láda őrhelyéül. A tanács elfogadta az ajánlatot és utasította a számvetőséget, hogy a ládát helyezze el a pánccsaszobában.

Egyébként — mint értesülünk — a ládában 15 klg. súlyú aranyérme van becsomagolva. Ennek árfolyam szerinti értéke háromnegyed milliárd korona. Megsokszorozódik azonban ez az összeg, ha tekintetbe vesszük a ritka régi érmék muzeális értékét.

Ez a láda csak egy részét tartalmazza Déri érmegyűjteményének. A többi része is

rövidesen Debreczenbe érkezik és ezt is a pánccsaszobában helyezik el — különben a ládák pecsétjét csak Déri rendelkezésére lehet feltörni. — Addig tehát, míg a katasztrófa miatt a tőzsdén elcsúszott muzeumi palota valamely csoda folytán felépülhet, az érmék lepecsételt ládában, a pánccsaszobában várják jobbra érdemes soruk fordulását.

Olvassa a Debreczent

Ma már mindenki tudja
 hogy legolcsóbban és legszebb szöveteket

Feldheim Imre
 posztóházában Kossuth-utca. 6 sz.
 vásárolhat.

A jövendő olvasóhoz.

Oh nyájas olvasó, e pókhátos szavak
 Uj szók valának egykor és meresztek,
 S egy ifju szív zenés öblén fogantanak,
 melynek biborja régen zöld penész lett,

s egy ifju szív kettős ivén peregetek,
 hol már göröngy csupán s halvány féreg
 pereg,

s bus dall zenéltek ifju embereknek,
 kik vér vázak ma már s fagyos kísértetek

Mily furcsa most e dal, melyben borujo
 támad

az elfakult idők egy porladott fídnak,
 kire portadt kezek dobtak végső röögöt!

Ugye mily furcsa most borujo s méla kedve?
 De kérlek, olvasó, szeresd és vedd eszedbe
 hogy emberszív dobog ez ódon szók mögött

NAGY ANDRÁS

— Ma este érkeznek a lengyelek. A krakói egyetem lengyel tanárai és hallgatói — mint megirta a „Debreczen“ — ma este érkeznek városunkba Saviecky Lubomir egyetemi tanár vezetése alatt. A pályaudvaron ünnepélyesen fogadják a lengyel vendégeket, a város pedig vacsorát ad nekik a menzán. A program szerint vendégeink két napig maradnak Debreczenben. Szombaton a Hortobágyot nézik meg.

— Kereskedő Ifjak Levente avató ünnepélye. Debreczen város törvényhatósági testnevelési bizottsága október 12-én vasárnap d. u. 2 órai kezdettel a DTE nagyterdei sporttelepen tartja a kereskedő ifjak leventeavató ünnepélyét. Belépti díjak 80 ezer, korzó 15 ezer, tróféln 10 ezer, állólhely 4 ezer korona. — Felülfizetéseket a Levente-egyesületek segélyezésére köszönettel fogad. A Testnevelési Bizottság. — Az ünnepély sorrendje: 1. Felvonulás. 2. Himnusz (katonazenekar). 3. A Máv. Levente-egyesület és a felavatandó leventék szabadgyakorlatai. 4. A felavatandók üdvözlése. 5. Fogadalomtétel. 6. Szózat (katonazene). 7. Elvonulás. 8. Atlétika. 9. Futball-mérkőzés. Az ünnepélyen mintegy 600 levente vesz részt.

— Evangélikus egyetemi és főiskolai hallgatók! A helybeli Luther szövetség f. hó 12-én vasárnap d. e. 11 órakor az istentisztelet vezérelve megakarván alakítani az Ev. egyetemi és főiskolai hallgatók szakosztályát, kéri nevezetteknek a jelzett időben való megjelenését s lelkészi hivatalban az előzetes jelentkezést.

— A Rokkant egylet jubileuma. A Magyarországi munkások Rokkant segélyző és nyugdíjjegetének jubileumi rendező bizottsága tisztelettel kéri és figyelmezteti mindazokat akik a Máv. műhelytelepi vasárnap esti diszelőadásra még jegyekért nem gondoskodtak, hogy jegy nélkül ne fájadjanak ki, mert az összes jegyek elővételben elkelték. Az előadást valószínűleg e hó 18-án szombaton megismélik s ez a tény a hírlapokban publikáltatni fog. A vasárnap délelőtti diszközgyűlésre azonban mindenkit szívesen lát a vezetőség.

— Elloptak 10 millió korona értékű ruhaszövetet. A magyar köztisztviselők értékesítő szövetkezetének vezetősége feljelentést tett a rendőrségen, hogy a szövetkezet egyik raktárából mintegy 10 millió korona értékű tisztviselői ruhaszövetet elloptak. A vizgálat szerint a lopást nem a raktárban követik el, hanem a szöveteket még az elraktározás előtt a vonatból lopták el utközben. A rendőrség nyomozást indított a tolvajok ellen.

Hirdessen lapunkban.

Gyilkos gulyásbajtár.

Augusztus hó 4-én Nagy Gy. Sándor és Mike Sándor esztári gulyások az esztári legelőn összeverekedtek.

Mike Sándor ugyanis Nagy Gy. Sándorral együtt pásztorkodott. Egy ideig békességben éltek, majd Mike Sándor a gulyától el-elmaradozott s a nagyobb számú marhákból álló gulya őrzése és itatása Nagy Gy. Sándorra magára maradt s neki kellett a sok-sok veder vizet is felhuzni a eserdakutból az itatáshoz. Az elmaradozás miatt Mikét Nagy Gy. Sándor többször kérdőre vonta, ám ez mit sem használt. Egy szép napon aztán Mikét megleste Nagy Gy. Sándor s épen amikor elakart a gulyától távozni egy fejszével homlokán vágta. Mike eszméletlenül terült el a mezőn s csak késő este szállították be Esztárból Debreczenbe a sebészeti klinikára, majd innen az ideg-klinikára. Ugyanis Mike Sándor sérüléséből egyhártgyógyulást, majd agyvelő-tilozást kapott. Az ideg-és elmekegítési intézetben mindent elkövettek a megmentésén, de nem tudták Mike Sándort az életnek megmenteni.

Halálát bejelentették a kir. ügyészségen. — Mivel halálának oka szoros összefüggésben állott az esztári verekedéssel s az ebből az ügyből indított vizsgálattal, így dr. Preineszberger Jenő táblabíró vizsgálóbíró elrendelte holttestének felboncolását, a melyet tegnap délután ejtettek meg a vizsgálóbíró jelenlétében. Preineszberger Jenő táblabíró vizsgálóbíró elrendelte Nagy Gy. Sándor letartóztatását.

Önkéntes vagonlakók. — A városi szegényház mellett végig húzódó sínpárra néhány nappal ezelőtt több vaggont toltak ki. Ezt megdudta két debreceni hajléktalan család s egy szép napon hoimijukkal együtt a vagonokba költöztek. A rendőrséget bizalmas uton értesítették erről és ennek alapján a helyszínrre detektíveket küldtek ki. Ezek a lefolytatott vizsgálat alkalmával 7 férfit és 2 nőt, valamint több gyermeket találtak a vagonokban. Valamennyi hajléktalan már régibb idő óta. A vagonokból persze kitétek az önkéntes vagonlakókat s — mint értesülünk — részökre hajlékról már gondoskodtak.

Mikor Szoboszlótól—Debrecenig egy millió koronába kerül a vasúti jegy ára. Szilágyi Lajos hajdusoboszlói lakos az ottani állomáson fel akart ülni a vonatra, hogy Debreczenbe utazzék. A felszállásnál, mivel a vonatnak még a lépcsőjén is lógtak az utasok, ő is ugyanis cselekedett is elkövette a „testi épség elleni kihágást” emiatt a rendőr fel is jegyezte a nevét. Az eset még 1922-ben történt s Szilágyi 200 korona átnyújtásával akarta rábírní a rendőrt az elnézésre, ez azonban nem volt hajlandó eltérni a törvény rendelkezéseitől, sőt megvesztegetés miatt is feljelentést tett Szilágyi ellen. Az ügy tegnap került a debreceni törvényszék Lakatos tanácsa elé, mely az elkésett utast 1 millió korona pénzbüntetésre ítélte.

Életunt szakácsnő. Tegnap kora reggel a fűzesgyarmati határban levő Lovassy-pusztán Bíró Ágnes 25 szakácsnő marólugot ivott. A szakácsnőt belső sérüléseivel beszállították a debreceni belgyógyászati klinikára. Az esetről folyólag a rendőrség vizsgálatot indított. Dr. Elek Ferenc rendőrfogalmazó a déli órákban megejtette kihallgatását, Ennek során kiderült, hogy a szakácsnőnek régebb idő óta udvarolt egy Klein Kálmán nevű gazdatiszt, akivel a napokban összekülönbözött. Ez annyira elkésztette a fiatal szakácsnőt, hogy méregpohár után nyúlt. Állapota súlyos.

Kik az adófelszólamlási bizottságok tagjai Debreczenben.

Az adófelszólamlási bizottságokra nagy és nehéz munka vár. Az általános kereseti adó elsőfoku kivételése ellen tömördek felebbeszét adtak be, s ezek jogosságát illetve jogszerűségét megállapítani az adófelszólamlási bizottságok nehéz és bizony nem babérokat termő, hanem nagyon is tövises feladata.

Sokszor hallhatunk panaszokat az elkésereedett adózó részéről az adófelszólamlási bizottságok ellen, azonban mindazok, akik panaszkodnak, jól gondolják meg a következőket: 1. az adófelszólamlási bizottság hivatala nemcsak az, hogy az I. fokon megállapított adót leszállítsa, hanem az, hogy a vitássú tett I. foku határozat tekintetében igazságot tegyen s így az adót épügy emelheti, jóváhagyhatja, mint leszállíthatja. — 2. Igazságot tenni pedig abszolút biztos sággal embereknek igen nehéz, sőt lehetetlen. 3. Sokszor a leghangosabban panaszkodók a maguk hibáját, késztetésüket palástolják hangoskodásukkal. Az adófelszólamlási bizottság az örvek sulya előtt mindig laeghajol. Épen ezért mindenki kérje személyes meghívását a tárgyalásra s arra jól készüljön fel.

Közérdeket vél a kamara teljesíteni akkor, amikor a bizottságok elnökeinek és tagjainak névsorát közli:

I. sz. bizottság: Elnök: Kolbenhayer Kálmán nyug. kuriai bíró. Tagok: Rendes tagok: Ethy János, Márton Gyula, Polgári József; póttagok: Prahács József, Mester Lajos, Deák István a pénzügyminisztérium részéről, Gyarmaty István, Benyáts Emil rendes, Pásztor Gyula, Besenyey Gyula póttagok a város részéről, Biczó Gyula rendes, Mogyoróssy Győző póttag a kereskedelmi és iparkamara részéről, dr. Hegedűs Béla rendes, Gavallér Lajos póttag az ügyvédi kamara részéről.

II. sz. bizottság: Elnök: Dr. Rugonfalvy Kiss István egyetemi tanár. — Tagok: Kádas Andor, Kató István, Dávid Géza rendes, Benkő János, Mogyoróssy Győző, Piros Béla póttagok a pénzügyminisztérium részéről; Szabó István, Csáky János rendes, Török Tibor, Stegmüller Árpád póttag a város részéről, Zelinger Ede rendes, Bárdoss Géza póttag a kereskedelmi és iparkamara részéről és dr. Harsányi Miklós rendes, dr. Ador Dániel póttag az ügyvédi kamara részéről.

III. sz. bizottság: Elnök: Márk Endre ügyvédi kamara elnöke. Tagok: dr. Somogyi Zoltán, Pásztor Ferenc,

Lehel Imre póttag az ügyvédi kamara részéről, dr. Nagy Kálmán rendes, dr. Székely László, dr. Kereskedelmi és iparkamara részéről, Nemeth Aladár póttagok a város részéről; Bernfeld Páltagok a város részéről; Kovács László, Balogh István, Csengeri László rendes, Zöld János, Kiss Sándor póttagok a pénzügyminisztérium részéről; Baskovits Mihály rendes, Koller Ferenc részéről.

IV. sz. bizottság. Elnök: Kazinczy Gábor nyug. kuriai bíró. Tagok: Dr. Bacsó Jenő, Horváth József, Tóby József rendes, Sztankay Béla, Csobai Péter, Urbanovics Miksa póttagok a pénzügyminisztérium részéről, dr. Szabó Mihály, Pélegyházy János rendes, Rickl László, Békés Lajos póttagok a város részéről; Falk Lajos rendes, Halmágyi József póttagok a kereskedelmi és iparkamara részéről, dr. Eisler Mór rendes és dr. Julow Jenő póttag az ügyvédi kamara részéről.

V. sz. bizottság: Elnök: Uhlarik Béla ny. máv. üzletvezető. Tagok: Weszter Béla, Varjassy Gyula, Bilkei Kövesdy Imre rendes, Fritsch Károly, Vértessy Gábor, Ormós József póttagok a pénzügyminisztérium részéről, Kontsek Géza, Schwartz Vilmos rendes, Bosznay Dezső, Kovács József póttagok a város részéről, Piros Béla póttag a kamara részéről, de Ludmány János rendes és dr. Kertész Endre póttag az ügyvédi kamara részéről.

VI. sz. bizottság: Elnök: Dr. Barna László ügyvéd. Tagok: Hedházy Imre, Horváth Ferenc, Harsányi István rendes, Szendrő Sándor, dr. Sztankay Ába, Polgári István póttagok a pénzügyminisztérium részéről, Ekly József, Jóna István rendes, Takács József póttag a város részéről, Varjassy Imre rendes, Kontsek Kornél póttag a kereskedelmi és iparkamara részéről, Török János rendes, dr. Biró Pál póttag az ügyvédi kamara részéről.

Szereti az egészséget?

Használgon csak

ALTESSE

szivarkapapirt és hüvelyt

Csak egy mosolyt... Apai tanács.

Leány: Igazán enyém ez a zongora?

Apa: Igen, aranyom, a tied.

Leány: S ha férjhez megyek, akkor magammal vihetem?

Apa: Igen, de ne mondd el elősenkinek sem, mert elrontanád szerencsédet.

Értékes felvilágosítás.

A: Tegnap a feleségemmel beszéltem, olyan kifejezést használtam, — hogy nagyon megsértődött s egy héttig nem szólt hozzám.

B: Légy szives és mondd meg, — hogy mi volt az a kifejezés.

— **Forró tejbe esett egy debreceni fűszeres gyermeke.** 1923 október 19-én súlyos szerencsétlenség történt Weigand Antal debreceni fűszerkereskedő üzletében. Egy hat literes edényben tejet forraltak majd letették a földre. Weigand és felesége kimentek az üzletből s csak két éves kisgyermekük maradt. Addig tüpet a forró tejjel tel edény körül, majd egyszer beleesett Sulyos égési sebeiben még az nap kiszenvedett. Weigand ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt eljárást indítottak. A debreceni törvényszék Lakatos tanácsa tegnap tárgyalta az ügyet. Weigand büntetésnek mondta ki s a nagyszámu enyhítő körülmény figyelembe vételével egy millió korona pénzbüntetést szabtak ki rá. Az ítéletben úgy az ügyész, mint Weigand megnyugodtak. Ez utóbbi csak az kérte, hogy a büntelést két részletben fizethesse le. A bíróság eleget tett kívánságának.

— **Rendőri hírek.** Gacsárdy Mihály gazdálkodó feljelentést tett a rendőrségen, hogy szekeréről a Nyomtató-utca 8. számu ház előlkabátját ismeretlen tettes lelopta. — A rendőrségen tegnap megjelent Máté János debreceni lakos és bejelentette, hogy 3 éves fiacskája eltűnt. A rendőrség keresi az eltűnt fiucskát.

x **Filc kalapok,** svájci sapkák minden színben százötvenezer koronáért. Bőrkalapok nagy választékban a Kalapüzemben, Piac-u. 9.

x **Tükrögyártás, üvegsziszolás régi tükrök újjáöntése** Sipkovits Béla üvegműipari vállalata Szilv-utca 14/15. Telefon 35—6.

Nyiregyházán garázdálkodnak a „déli betörők”.

A déli üzletnyitók működésük színteret ugylászik áttették Nyiregyházára. Ugyanis, mint a nyiregyházai rendőrség tegnap táviratozta a debreceni rendőrségnek, október 7-én a déli órákban a betörők Nyiregyházán garázdálkodtak. — Nyiregyházán a betörők október 7-én a déli órákban Katz Mór ruhás boltját törték fel és onnan mintegy 12 millió értékű textil árut, továbbá 120 méter ruhaselymet loptak el. A betörést szintén az ebéd szünet alatt követték el. A nyiregyházai rendőrség megkeresésére most a debreceni rendőrség is keresi a nyiregyházai betörőket, akik aligha nem azonosak a Debreczenben legutóbb elkövetett betörések tettesével.

Hirdetmény.

A Konyári Sóstófürdő vezetőség: az 1925 év tavaszára strandfürdőt óhajtaná létesíteni.

Ugyanezért felkéretnek azon vállalkozó urak, akik strand fürdő tervezéséhez értenek, hogy a részletek megbeszélése végett lépjenek érintkezésbe a fürdő vezetőségével Konváron.

Ingyen kap egy öltönyt!

Ha a nállam vásárolt ruhák után kapott névvel ellátott blokot elteszi, mert minden 50 blok ki lesz sorsolva **Dr. Tóth Endre** kir. közjegyző ur jelenlétében és az 50 blokból a szerencsés nyerő

1 öltöny ruhát reklámképpen teljesen ingyen kap.

Méret után nállam készült ruháimért szavatoljanak azon tisztelt vevőim, akiknek a bizalmát eddig is minden tekintetben kiérdemeltem. Raktáram téhlalmazása folytán abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy vevőimet mélyen leszállított árak mellett ezentul is módomban van kiszolgálni.

Aszódi Márton férfi-, fiu- és gyermekruha áruház.

Piac és Hatvan-utca sarok. (Nagytemplommal szemben.)

Tisztviselőknek üdvözlő!

Színház

A Csokonai-színház műsora.

Okt. 10.: Vera Mirceva. Dráma. D) bérlet.

Okt. 11.: Aranyvirág. Operette. Új betanulással. Bérletszünet.

Okt. 12.: Délután: Antónia, vígjáték. Mérsékelt helyárak. — Este: A siroki románc, népszínmű. Új betanulással. Bérletszünet.

Okt. 13.: Aranyvirág, operette. A) bérlet.

Hírek a színház kis-kapujából.

A Csokonai színház új műsorán a *Aranyvirág*, Martos Ferenczy leg népszerűbb operettje szerepel. A repiz október 11-én lesz, új szereposztással. 12-én vasárnap egy kedves, tartalmas népszínművet ujtának fel. Abonyi Lajos Siroki románcát. Dízses, parádés népszínmű, 30 szereplővel. Majd az egész társulat rész vesz ennek a mozgalmas, élénk népszínműnek a repizén, amelyet rövidesen a *Bocaccio* követ, az a híres, klasszikus operett, amely valamikor nagy szenzációja volt az európai színpadoknak. A szereposztás meg történt, mely szerint Atener címszerepet Unger István kapta. Amint ez kitudódott, érthető kérelmekkel állított elő a tenorista. Bárdonyi Ferenc aki az új szezonban csak egyszer szerepelt a *Kisasszony* feleségében. Bárdonyi jogosan hangoztatja, hogy a tenor szerepekre elsősorban neki van elővételi joga és a *Bocaccio* címszerepét lehetetlen más tétlben leénekelni. A két kiváló művész között eddig semmi összetűzés nem támadt, csak Bárdonyi jelentette ki, hogy ilyen jelenségek után válik a Csokonai színházról. Bárdonyi még soha nem folytatott harcot egyetlen szerepért sem és azzal, hogy az utóbbi időben nem lép fel azt a konzekvenciát vonta le, hogy a szezon nem ígér részére olyan érvényesülést, amilyenre számított. Tanulni és énekelni akar, nem pedig folyton várni és pihenni. Szilágyi Maresa a társulat új táncos szubrettje már egy hete a színpadon fekvő súlyos beteg, de remény van rá, hogy rövidesen meggyógyul. Sólyom Győző a második bonviván nemcsak a színpadon küzd a sikerért, hanem a sport terén is. Beiratkozott a DTE birkozó szakosztályába és be is nevezett a 26-ki olimpiai versenybe. Ellenfele dr. Laacka és Szalai lesz, a két többszörös magyar bajnok. Sokan kíváncsiak a versenyre, hogy ott is tapsot kap-e a népszerű Sólyom. Az új atlétát házigazdája Paulovich Béla trenirozza és készíti elő a súlyos, idegkre menő prouierre.

A színházi iroda jelentése:

Minden eddigi sikerét felülmúlja Halassi Mariska, a ma este megismétlésre kerülő Vera Mirceva, orosz dráma címszerepében. Töménytelen virág adománnyal és viszapással honorálja a közönség esténként a művész nő diadalmas szereplését.

Premiére számban megy Aranyvirág Huszka Jenő a Bobherceg, Lili bárónő stb. közkedvelt zeneszerző, poétikus, dallamdu operetteje. A szombati bérletszünetes előadásra jegyek már válthatók.

Kérje a Debreczent!

Sóos elsőrangú uriszabósága
Kereskedelmi és Iparkamara épület, Verbóci-utca 2. szám

Katona Imre nem érzi magát bűnösnek.

A berettyóújfalui családi dráma hőse a vizsgálóbíró előtt. — Részletesen elmondta a tragédia előzményeit. — Katona Imréné nem vallott. — A férj és feleség a vizsgálóbírószágon találkoztak. — Ne sirj, légy erős — mondta a gyilkos férj.

A berettyóújfalui véres tragédia hősei közül az egyik Varga Dénes, a 21 éves tanító már örökalmát alusza édesanyja sírja mellett a berek-hőszörményi temetőben, a másik Katona Imre volt képviselő pedig a debreceni kir. törvényszék fogházában várja az igazságszolgáltatás ítéletét.

Katona Imrét tegnap délelőtt hallgatta ki Preinészberger Jenő táblabíró vizsgálóbíró. Az éjszakát Katona Imre a kir. ügyészségi fogházban töltötte. Tegnap már egész nyugodt volt s az izgalmakat mintha már kikapthatta volna. Csütörtökön délelőtt egy szorongós fejfájás pontosan 10 órakor kísérte fel a vizsgálóbíró elé. Katona Imre derék szál ember, barna ruha, rövid nadrág, barna lábszár tekeres és barna cipő volt rajta. Mikor a fogházor végig kísért a folyosón, alaposan összefogta magát a rajta levő régi tábori zöldszínű tisztiköngyéljét s feszes léptekkel haladt a szorongós fogházor előtt. A vizsgálóbírószágon dr. Preinészberger Jenő táblabíró kíséreléssel 10 óra után kezdte meg a kihallgatását. Személyi adatainak bemondásakor felemlítette, hogy az első nemzetgyűlésben az okányi kerületet képviselte. Elmondta még, hogy a harctereket is megjárta és mint tartalékos százados szerepelt le. Nyomban Biharugrára ment, ahol hosszú időn át főjegyző volt. A főjegyzői iróasztal mellől vonult be a törvényhozó testületbe. Hosszasan vázolta családi életét és elmondta, hogy feleségét nagyon szerette és miatta féltékenykedett is. Két ízben különváltak.

Legutoljára április 6-án mentek külön.

— Felesége azért időnként haza-haza ment. — Varga Dénes a fiatal tanító, aki kiváló zenész volt, mezőúton tanuló fiát tanította hegedülni. Folyó évi augusztus 30-án Biharugrán egy nagy bál volt s a mulatság alkalmával Varga Dénes alaposan beszélt.

s részeg állapotban a biharugrai gyűgyszerész, tüzoltó főparancsnok és több biharugrai úriember jelenlétében feleségéről súlyosan kompromitáló szavakban nyilatkozott.

Varga Dénes ugyanakkor elmondotta, hogy Katona Imrénével viszonya volt.

A mulatság után a biharugrai társaság kissé elhidegült Katona Imrétől, nyilván Varga Dénes rágalmozó beszédeinek következtében. Ő azért mit sem gyanított, mert a súlyos kijelentéseket nem tettezte fel Varga Dénesről, akinek apja és Katona Imre között a legjobb baráti viszony volt.

Katona Imre nemrég nyugdíjaztatta magát. Elköltözött Biharkeresztesre, ahonnan október 1-én a még ott lévő butoraiért Biharugrára ment. — Ott egy társaságban együtt volt Varga Dénessel egy mulatságon. A mulatság után, október 2-án a biharugrai intelligencia több tagja

jelfedte Katona Imre előtt Varga Dénesnek augusztus 30-án tett kijelentéseit.

Őt rendkívül lesújtotta Varga Dénes lovagiattan kijelentései.

de bosszút nem forralt ellene.

Október 6-án aztán nyugdíjaztatásának iratai után Berettyóújfaluba ment. Már 6-án reggel találkozott Biharkeresztes pályaudvarán Varga Dénessel.

aki illumináltan elő hevert a biharkeresztesi pályaudvar váróteremének egyik locsóján.

Mint hogy nem akarta a vele való ta-

lalkozást, a B-újfaluba menő vonat legutolsó kocsijába szállott be. Újfaluba október 6-án délelőtt 10 órakor érkezett meg és bizony észre sem vette.

hogy Újfaluban a vonatról kiszállt Varga Dénes is.

Katona Imre vallomása szerint, Berettyóújfaluban a pályaudvarról egyenesen a „Sárrét”-vendéglővel szemben levő Bodegába ment, ahol 6 pohár seprő-pálinkát ivott, előzőleg Biharkeresztesen is megivott 1 deci pálinkát. Állítása szerint nem figyelte egyáltalán azt, hogy a Bodegával szemben levő Sárrét-vendéglőbe bemegy Varga Dénes. — Dél felé aztán bemegy a Sárrét-vendéglőbe, ahol Katona Imre Szegedi Margit felirónőtől azt kérdezte:

— Nincs itt ösmerős?

Amint jobban szótnezt, észrevette Varga Dénest. Ekkor valami erős indulat szállta meg, hozzálépett a fiatal tanítóhoz és korábbi kijelentései miatt kérdőre vonta. Varga Dénes a kérdésre „igen”-nel felelt, mire Katona Imrét, vallomása szerint

jékezhetetlen düh fogta el és a mindég nála levő revolveréből rálőtt...

Nyomban ezután a csendőrségre rohant, utközben azonban pisztolyát átadta a csendőrlakanyának igyekvő Molnár csendőrőrmesternek.

Elmondotta még kihallgatása során, hogy magát bűnösnek nem érzi.

tudja jól mit csinált, azonban a családját ért súlyos rágalom miatt kérdőre vonta Varga Dénes pökhendi hangon felelt neki a kérdőre vonáskor s az öt rendkívül frappirozta.

Kihallgatása alatt a vizsgálóbírói előszobába érkezett Katona Imre felesége, akit a vizsgálóbíró tegnap ugyancsak beidézt.

Mig Katona Imre kihallgatása folyik a „Debreczen” munkatársának alkalmá volt Katona Imrénével beszélgetni. — Katona Imréné úgy 40 évesnek látszik. Elegáns sáros galambszürke ruha, szürke kötött kabát s turbánszerű fekete szalmakalap rajta. Csinos és kedves jelenség.

Szeméi kisirtak s arcán látszik, hogy a kiállott izgalmak rendkívül megviselték őt is.

Mikor beszél időnként sirva fakad. — Könyvek között mondja el, hogy mindössze 2-szer beszélt Varga Dénessel.

— Ugy volt az kérem, — mondotta, — hogy egy nagyszabású ünnepélyt rendeztek bucsztatásomra Biharugrán. Az ünnepségen műkedvelői előadás volt s Varga Dénes eljött hozzánk és én kísértem zongorán, nálunk egyik énekszámát, az előadásban azonban nem szerepeltem vele.

— A műkedvelői előadást bál követte s a bál után levizittelt nálunk Varga Dénes. Én azóta sem láttam. — E két beszélgetés során heves és könnyelmű kijelentéseket tett a nőkről s a biharugrai hölgyekről is. — Többek között olyan kijelentéseket tett, hogy „ma már minden nő kapható”. — Látja, látja, milyen nagy bajt, milyen nagy szégyent zudított a szerencsétlen fiatalember nyakunkba s azonkívül lovagiattan zöld fecsegésért életével fizett...

— Nem, nem hiszen, hogy az uram teljesen józan állapotban lett volna. Azt hiszem spicces fővel lötte le a szerencsétlent... És keservesen zokogott... — Katona Imre kihallgatása 1 óra 10 percig tartott, amikor is a fogházor lekísérte cellájába.

A vizsgálóbíró szobájából kilépett Katona feleségével szívélyesen kezelték.

szorított s így szólott hozzá:

— Ne sirj, légy erős, megvédelmeztél a becsületedbe gázló gyerekes fecsegések ellen...

Es azzal a fogházortól kísérve a folyosón át a fogház felé a fogházorrel együtt eltűnt...

Katona Imrét, kihallgatása után, a vizsgálóbíró gyilkosság büntette miatt előzetes letartóztatásba helyezte, mely ellen felfolyamodást jelentett be...

A vádlott kihallgatása után a vizsgálóbíró kihallgatta volna Katona Imrénét is, aki azonban a bűnvádi perrendtartás 205. szakasza alapján, mint feleség vallomást nem tett. — Most, mint értesülünk, a vizsgálóbíró az előre megfontolás tisztázása tárgyában folytat további vizsgálatot. Több tanút fog beidézni s lehet, hogy a vizsgálat egy részét Berettyóújfaluban fogja lefolytatni.

Katona Imre védőjéül dr. Fekete Ferenc berettyóújfalui és K. Nagy Zoltán dr. debreceni ügyvédek bízták meg, akik Katona Imre szabaddal való helyezése tárgyában kérvényt adtak be.

Mozgósínházak műsora:

APOLLO. Pénteken jegyelővétel. RIN TIN TIN-re.

URANIA. ZOKOGÓ ÖRÖKÖSÖK mulatságos francia bohózat. Dzsungel törvénye, Tyűh be jó nyaralás burleszk kísérelkekkel.

VIGSZINHAZ. A BÁLNA világsláger legveszedelmesebb filmfelvétel.

Jövő héten. Uránia és Vigszinházban.

SCARAMOUCHE világ attrakció. Apollóban. Megbélyegzett asszony Pola Negrivel.

Egy debreczeni műszerész revolvert rántott a pályafelügyelőre.

Egy havi fogházra ítélték.

Kovács Antal debreceni műszerész segéd Hajdubagos felé haladt a vasúti sínek között. Bereczky János, — MÁV pályafelügyelő, — a törvényre való hivatkozással felszólította, hogy hagyja el a pályatestet. Kovács azonban nem engedelmkedett, sőt heves szóváltás után kirántotta revolverét s a pályafelügyelő mellett képezte. Hatóság elleni erőszak miatt eljárást indítottak Kovács ellen s a debreceni törvényszék Lakatos tanácsa tegnap egy havi fogházat szabott ki rá. Az ítélet jogerős.

Kávéházban, vendéglőben és a fodrásznál követelje a Debreczent.

Élsőrendű kárpitos
Szabó József Varga-utca 1., Szent Anna utca sarkon.
KÉSZ HENCSEKREK RAKTÁRON.

OLMOT
bármily mennyiségben veszt lapunk nyomdájára, Varga-utca 5.

Meghívó.

A Debreczeni Kálvinista Templom-egyesület közgyűlése.

Október 12-án délután 4 (négy) órakor a Kollégium kistanácsstermében fogja a Debreczeni Kálv. Templomegyesülete ezidei évi rendes közgyűlést megtartani, dr. Battazár Dezső püspök ur önmagyméltóságának, mint a Debreczeni Kálv. Templomegyesületének elnöklete alatt. Erre a közgyűlésre az összes szakosztályok elnökeit, elnöknőit, tagjait, listelellett meghívjuk. Mindenki tagnak tekintetik, aki a Vasárnapnak olvasója. A közgyűlés számba veszi a Templomegyesület 1923. július 1—1924. július 1-ig terjedő anyagi helyzetét és szellemi működését. Előterjesztetik az 1924. jul. 1—1925. július 1 ig terjedő időre az egyesület költségelőirányzata. De a közgyűlés kiemelkedő pontja az lesz, hogy a püspök ur önméltósága ez alkalommal bucsuzik el a közgyűlés keretében a debreczeni ref. egyház zársadalom minden rétegétől amerikai útja előtt. Kérem, hogy a hírlapok útján meghívott tagok minden más foglalkozásukat félretéve, ezen a közgyűlésen minél nagyobb számban megjelenni méltóztassanak. Külön személyre szóló meghívókat nem bocsátunk ki. Óhajtható a szakosztályok vezetőtagjainak és minden más tagnak megjelenése azért is, mert nagy vonásokban az egész téli ciklusra itt állapítatik meg a Templomegyesület működésének programja.

Kocsis János templomegyesület titkár.

Közgazdaság

Szilárdulás az értéktőzsdén.

Csütörtökön hosszú ideig szilárd maradt a tőzsde irányzata, az üzlet-ideg második részében azonban, mikor Bécsből azt jelentették, hogy a bécsi tőzsdén a Castiglioni-ügy bizonyalmi nyugtalanságot okoznak, a helybeli piacon is ellanyhult az irányzat. Többek közt abból az okból is, mert többen azok közül, akik hétfőn és kedden is vásároltak, nyereségbiztosító eladásokra használták fel a mai árfolyamokat.

Az utótőzsde.

Az utótőzsde forgalma elég élénk volt, de eleinte zárlati árfolyamokon folyt az üzlet. Később, mikor a bécsi tőzsdéről az a hír érkezett, hogy a budapesti tőzsde szilárd irányzata bécsi tőzsdén is megállította a magyar értékek árfolyamlemorzsolódását és ott is nyugodtabb lett az irányzat, az utótőzsde közönsége a holnapi rendezési napra való tekintettel fedezési vásárlásokat is eszközölt, amelyeknek hatása alatt a részvények túlhaladva a mai legalacsonyabb árfolyamnak megfelelő zárlati kurzusokat a mai középarfolyamokig emelkedtek.

„Antisanol“ izadás ellen.

Zürichi zárlat. Páris 2715, London 2342, Milánó 2265, Newyork 523, Brüsszel 2500. Hollandia 203, Berlin 124, Bécs 73, Szófia 382, Prága 1550, Varsó 100, Budapest 68, Bukarest 285, Belgrád 755.

Terménytőzsde. Az irányzat ma barátságosabb volt. A buza és rozs 2500—2500 koronával drágult. Hivatalos árak: Buza 76 os tiszavidéki 4400—450, egyéb 4300—4325, 78-as tiszavidéki 4500—525, egyéb 4475—500, rozs 4250—275, árpa 3800—900, sör-árpa 4600—800, köles 2610—690, zab 3500—650, tengeri 3750—850, repce 6400—800, korpá 2110—150.

Ferencvárosi sertésvásár. Felhajtás 1750 darab. Arak: könnyű 25—26, közép 26—27, nehéz 27—28 ezer. A vásár élénk volt. Az aranykorona dollárárfolyama. Az aranykorona mai árfolyama a hivatalos dollárkurzuson átszámítva 15,578 50.

Table with columns: Egy darab, Vétel, Eladás, Ára. Lists exchange rates for various currencies like Dollar, Angolfont, Hollandi forint, Francia frank, Svájci frank, Léva, Cseh korona, Lira, Lei, Dinár, 100 n. márká, Lengyel márká, Osztrák korona.

Felelős szerkesztő: PÁLFY JÓZSEF. Kiadja a T. H. könyv és lapkiadó-vállalat r. t.

United Kingdom teák. Bor, Likör, Pezsgő. Legfinomabb angol teák, Francia, olasz, portugál sardiniák, Friss oroszhal és koronaszardínia. Legjobb csemegesajtok és teavaj. Csanak József K. Rt. fűszer és csemegekereskedése, Piac-utca 51. Telefon 1382. Alapítva 1823.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árfolyamai ezer koronákban.

A legalacsonyabb, legmagasabb és záróárfolyamok 1924 okt. 9-én.

Large table with multiple columns listing exchange rates for various categories: Bankok, Bányák és téglagyárak, Cukorgyárak, Élelmiszervállalatok, Gáz- és villamossági vállalatok, Olajművek, Sörgyárak és szeszipari vállalatok, Szállodák és gyógyfürdők, Textilipari vállalatok, Vegyipari vállalatok, Külföldi vállalatok, Dunánt. sert. Papír, Faipari vállalatok, Közikedési vállalatok.

Apró hirdetések

AJÁNLAT

Sztrék András uri és egyenruhaszabó, Szent Anna utca 1. Egyenruházati cikkek és szövetek raktára. — 536

Mindenféle butorok legolcsóbb beszerzési helye Hausner Salamonnál Simonffy-utca 2. c. — 395

Tégla kifogástalan minőségben Tóth Sebestyén téglagyárában kapható. Megbízott Betus József Zöldfa-utca 8. — 612

Bőröndök, retikülök, finom bőrárak csakis Feuermann bőröndösnél, Piac-u. 44. — 879

Ebédlő, háló-, konyhaberendezéseket, egyes butordarabokat eladok, vesezk. Széchenyi-utca 8. szám. — 1311

Fileskalapok, Svájci sapkák, Bőr kalapok
150,000 KORONÁÉRT!

PIACZ-U. 9. SZÁM.

Butor diszvasalások, épület vasalások, kátrány fedéllemezek, horganyozott fonatok legolcsóbban Kovács Gyula vasüzletében. Bika mellett, sarkon. — 9

Legdivatosabb ernyőket, átalakításokat, áthuzásokat legolcsóbban készít Ernő György, Sas-utca 3 1531

Férfi és női szabónak olcsóbban fest, tisztít Wacha, Simonffy-ut 55.

Tűzhelyek, edények, vaságys, kátránylemezek, mindenféle vasárak legolcsóbban Kormos vaskereskedésében, Csapó-utca 15. — 1918

Negyven százalékkal olcsóbb lett a festés, tisztítás, mosás. Wacha, Simonffy-ut 55. — 388

Olcsó és tartós cipők állandóan kaphatók Almássynál, Kossuth-utca 238

Ruhafestéssel otthon ne foglalkozzon, mert olcsóbban, izléseken fest Wacha, Simonffy-ut 55. — 340

Mérlegek, edények, üstök, káposzta gyaluk Bészler és Dávid vaskereskedésében kaphatók. Piac-utca 7.

Tűzifa, szén, fűrészpör szükségletét pontosan és legutányosabban szállítja Winkler fakereskedő, Margit fürdővel szemben. Telefon 2-80. — 461

Aranyat, ezüstöt, briliánsat veszünk. Stassik és Blattner, Csapó 12.

Ha nincsen pénze, megint vehet Kaisernél részletfizetésre. Piac 7. — 499

Női kalapok 120 ezer koronától kaphatók Kohn Helén kalapszalonjában Piac-u. 79. — 564

Elsőrangú kárpitos Szabó József, Varga-utca 1. Kész hencserek, berseley fotélek raktáron. — 105

LAKÁS, ÜZLET

Különbejárati butorozott szoba 1-2 szobás, urnak azonnal kiadó. Erzsébet-u. 21. — 599

Butorozott szobát konyhaszettel 15-re keres szolid házaspár. Cím: az Egyetértéshez. — 509

Magános nőnél intelligens nő, diák nő vagy kisebb diák lakást kaphat. Péterfia-utca 12. — 578

Keresek 1 szoba, konyhát butorral esetleg lelépéssel. Cím: Egyetértés kiadóiban. — 54

Csinos fűszerüzlet berendezést vesezk. Nyil-utca 116., Juhász. — 584

Butorozott szoba kiadó, lehetőleg uri nőnek. Cím az Egyetértésnél. 583

Azonnal beköltözhető, télen-nyáron lakható kerti ház, félholdas terekkel, fele szőlő, fele konyhakert, eladó, esetleg bent levő kisebb házzal elcserélendő. Ertekezni Nap-utca 13., 4. ajtó. — 592

KERESLET

Párnába való egészséges, használt tollat keresek. Rákóczi-u. 30. — 607

Gazdász teljes ellátásra társat keres. Ertekezni lehet Rákóczi-u. 62. sz. — 598

Írógépet keresünk megvételre. — Ajánlatokat a Hajdúföld kiadóhivatalába, Piac-u. 59. ár és típus megjelölésével kérünk. — 603

Géplakostanulók fizetéssel felvételnak Arany János-utca 37. Ehrenreich Sámuel. — 559

Keresek fedeztetni 50.000.000 koronát heti vagy havi kamatra. Cím a kiadóhivatalban. — 563

Elveszett egy arany mellű szerdán a Deák Ferenc-utcai templomtól a Syentanna sarokig. Mivel kedves emlék, kéretik a besületes megtaláló Busi-utca 21. sz. alatt leadni, hol illő jutalomban részesül. — 595

ÁLLÁST KERES

Gépész 19 évi gyakorlattal, összes vizsgákkal, komoly szakember, géplakatos és kovácsmunkát tökéletesen érti, malomba vagy bármilyen ipartelepre ajánlkozik. Csonka Ferenc, Mőric-utca 10. — 580

Pénztárosnő több évi gyakorlattal üzletbe alkalmazást keres. Levéleket Gyakorlott jelígre az Egyetértéshez kérek. — 587

Jobb leány elmenne gyermek mellé, ahol családtagul tekintik, csakis közeli vidékre vagy tanyára. Cím az Egyetértés kiadóba. — 582

ÁLLÁST KAP

Mindenes leány felvétetik Komlósi-ut 8. Ertekezhetni tizenegy órától negyig. — 600

Vidéki vendéglőbe fiatal jó megjelenésű nőt perentesnek keresek. — Cím Hajdúföldbe.

Tanítónőt keresek 2 kisebb fiam mellé egész délutáni foglalkozásra. Cím Hajdúföldnél. — 568

Kézi leány kalapszalomba felvétetik. Piac-u. 79. — 565

Aprított tűzifának állandó szállítási sához fuvarosok felvétetnek. Kétmalom-u. 5. — 570

Bejárónő azonnal felvétetik Csapó utca 57. — 586

ELADAS

Eladó egy mázsa disznónak való apró burgonya. Kállay, Boesky-tér 5. sz. — 596

Kettő és háromnegyed hold prima onodói föld eladó. Cím a kiadóban. — 597

Egy szőnyegszövő álvány 2-10 belvilágu eladó. Aczél, Hatvan-u. 42. sz. — 608

Köcsi szép új sárgalakkos olcsón eladó. Csapó-u. 26. — 599

Eladó női aranyóra, ruhák, swetterek, fehérneműk. Batthyány-u. 13. sz. emelet, iroda. — 605

Estélyi ruhák eladók. Batthyány-utca 10., emelet. — 604

Késes-utca 8. sz. ház beköltözhető háromszobás lakással kettőszázmillióért eladó. — Ertekezni helyszínen vagy dr Balázs, Piac-u. 89. — 173

Eladó Vigkedvű Mihály-utca 40. sz. modern ház. Tíz évig adómentes. — Jutányos áron megvehető. Ertekezhetni lehet: Kun Alfréd, Barna-u. 12

Modern egy emeletes ház a központban, beköltözhető öt szobás gyönyörű lakással, jóval a forgalmi értékén alul sürgősen eladó. Cím a Független Újság kiadójában. — 181

Késes-utca 8. sz. ház beköltözhető háromszobás lakással kettőszázhuszmillióért eladó. Ertekezni helyszínen vagy dr Balázs, Piac-u. 89. — 205

Boldogfalva-utca 17. számú ház beköltözéssel eladó. — 470

Teljesen új, komplett hálószoba bu tor eladó. Homokkert-u. 3. sz. — 558

SZŐLŐSKERT 2 1/2 hold, épülettel, drótháló kerítéssel körülkerítve eladó. Ertekezni: Kegyes sírkövektár, Piac-utca 58. — 58

Vadászfegyver kettő darab tizenkettős kakasnélküli eladó. Teleki-utca 96. — 546

Eladó egy alig használt sötétzöld véonar női téli kabát és egy festett ruhaszekrény. Libakert, Viola-u. 22. — 543

Üzlet forgalmas helyen, központban mindenféle üzletre alkalmas berendezéssel, áruval vagy áru nélkül, visszavonulás miatt azonnal eladó. — Cím a kiadóban. — 541

Darabos-u. 16. számú ház beköltözhető lakással, vagyon megosztás miatt eladó. — 443

Eladó családi ház 1100 öl kertészettel, beköltözhető lakással. Posta-u. 5. szám. — 566

Sütőtök 100-120 mázsa eladó. Ertekezhetni a Sámsoni-uti vámbáznál. — 510

Argaman ebédlőszőnyeg 3x4 méteres, jutányosan eladó. Cím Egyetértésnél. — 510

Boesky-kert, Dugó-vendéglőben, két szekér sütőtök, csutka, szalma olcsón eladó. — 513

Tenyész-bika hollandival keresztezett 3 éves eladó. Nap-utca 4. szám. — 593

Honvéd-utca 44. számú ház, beköltözhető lakással, istálló, tengeri görével eladó. Ertekezni Kut-utca 10. — 594

Eladó a Csere-szélben, köveskút mellett, a kondorosi megállóval szemben 8 kis hold jötermő barna homokföld, kaszáló is van benne. Ertekezhetni Teleki-u. 51. — 518

3 mázsa ózemes tengeri eladó. — Cím Pacsirta 49. — 593

Művészi kézfáragású szalagarnitúra eladó. Cím a kiadóban. — 591

Tönni való egészséges tanyai libák eladók. Jókai-utca 19. — 594

Erős vaságy eladó. Zongoralecke gyakorolható. Csap 9. — 590

VEGYES

10-12 millió korona kosztikamatra kisebb tételekben is kiadó biztosíték ellenében. Cím a Tiszántuli Hirlap kiadóhivatalában. — 609

Azon fiatalember, aki 8-án este a kis leányom sapkáját a Péterfián megtalálta. Kérném a Rákóczy-u. 27. sz. alá hozni, kellő jutalomban részesül. — 606

Olasz nyelvtanfolyamra jelentkezhetni egyetemi könyvtárban, Simonffy-u. 2b. II. em. — 601

Zongoragyakorlásra jelentkezőket elfogad Pappné, Eötvös-u. 48. — 602

Női és gyermekruhavarrást háznál is vállalok. Cím: Roboz, Szent Anna-utca 5. — 259

Egyetemi hallgatók, gazdászok, — koszt és lakás kapható a Nagyerdei vígadóban. — 1940

Szőnyegszövő iskolában eredeti minták, fonalak, felvétel stb. legfinomabb minőségben olcsón kaphatók. Szőnyegkészítést, tanítást vállalok. Dr. Horváthné, Deák Ferenc-utca 9. — 535

Gyümölcsfacemeték kaphatók a városi kertészetben. Nagyerdő 15. szám. — 562

Értesítem a mélyen t. vendégeimet, hogy a Corzó-kávéházban fodrászüzletem megszűnt, s mint üzletvezető a Forgács-cégnél. — Hungária-palota, — Arany János-u. 2. sz. alatt vagyok. Czibere Gyula. — 542

Levélbeli szórakozás céljából intelligens urileány ismeretséget keresi feltétlen diszertio mellett 25 éves szolid fiatalember. Választ „Orvos” jelígre Egyetértés kiadóba kérek.

Hegedű órákat olcsón vállalok. — Megkereséseket Pedagógus jelígre Egyetértéshez kérek. — 579

Fehérneműhímzést, magashímzést, azsurozást és monogramokat vállalok. Görbe-utca 1. — 581

László András, Csillag-utca 24. Elvállal mindennemű kőműves, ácsmunkát, kedvező árákért. — 467

Pénzt fedezetre huzamosabban kilyhelyezek. Ertekezhetni dr. Ember ügyvédnél, Piac-u. 42. — 567

Részletfizetésre paplanok a legmodernebb kivitelben kaphatók. — Átalakítások és áthuzások a legolcsóbban csak nálam készülnek kedvező fizetési feltételek mellett.

PAPLAN KIRÁLY. Arany János-utca 61.

ARANYAT, ezüstöt, briliánsat, hamis fogat legmagasabb árban vesznek. **STEINER MIHÁLY** Hatvan-u. 2. I-szék.

POLOSKA és SVÁBBOGÁR irtószer, garantált minőségű.

Hatóságilag szabadalmazva, nagyon olcsón kapható

STERN

festéküzletében, Bikával szemben (Saját érdekében mindenki győződjön meg róla)

Középiskolát végzett fiu

tanulónak

lapunk nyomdájában felvétetik.

Varga-utca 5. szám.

RENDRIVÜL OLCSÓ ÁRAK

R Ij. VAJDA DEZSŐ tégelnél Budapest KORONAHERCZEG-UTCA 8.

Speciál minőségű kabátvelorok 270,000 korona

140 cm. széles gyapjúkalmék 180,000 K Gyapju maroquin, csilvos és sima 150,000 korona

Tiszta gyapjukazán minden színben 85,000 korona

Barbary, covernat raglanoknál nagy választékban Söt raglanoknál 150,000 K-tól 300,000 K-ig Crepe de chine minden színben 170,000 korona

Crepe georgelte gyömvörű színekben. Crepe maroquin 105,000 korona Mintázott maroquinok és ruhahelyem különlegességek.

Szövet és selyemmaradékok 25 százalékkal olcsóbban árusítottnak.

VIDÉKRE MINTÁKAT KÉSZÍTÉSEL KÜLDÖK

Lapkihordokat

élvesz a kiadóhivatal!

Őszi idényre

valódi angol raglan

téli kabát és öltöny, valamint női kabát szövetek legolcsóbb árban

Fischer Adolf

ÉS FIA
PIAC-UTCA 61. SZ. ALATT
szerezhető be